

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: 2.2.2022
Sayı: 3172

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 08/02/2022 13:57
Sayı: E-120.10-
0962127

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ülkemiz çeşitli tarım ürünlerinin yetiştirilebildiği ender coğrafyalardandır. Ülkemizin farklı bölgelerinde farklı tarım ürünleri yetiştirmeye uygun alanlar bulunmakta Mersin de bu anlamda ülkemizin özel coğrafyalarından birini oluşturmaktadır. Mersin’de narenciye başlıca tarım ürünü olarak görünmekte bunun yanında özellikle Anamur bölgesi muz yetiştiriciliğinde Türkiye’nin lideri konumuna gelmiştir.

Muz, 1750’li yıllarda Mısır’dan süs bitkisi olarak ülkemize gelmiş ancak 1920’lere kadar meyve olarak kabul edilmemiştir. 1920’lerde Gazi Mustafa Kemal’in girişimleriyle Kaledran bölgesinde yetiştiriciliğine başlanmış ve üretimi gerçekleştirilmiştir. Ülkemizde 100 yıllık bir geçmişe sahip olan muz bitkisinin yetiştiriciliği ve rekoltesi de buna bağlı olarak her geçen gün artmıştır.

Son yıllarda girdi maliyetlerinin artması, holding ve büyük çaplı şirketlerin sektöre girmesi, sektörde fiyat belirlenmesinde zincir marketlerin söz sahibi olması ve ithalat politikaları sebebiyle muz üreticileri yeterli gelir elde edememekte, sektör büyük bir tehdit altına girmektedir. Bu durumla ilgili derhal önlemler alınması gerekmektedir.

Bu bağlamda muz üretiminde yaşanan sorunların ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98, İç Tüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

Cengiz Gökeç

Mersin Milletvekili

A. Tuncay DZKAW M. S. Zengin Tanrıku
İzmir MV. M. İstanbul

Mahir POLAT
İzmir MV

IRFAK KAPLAN
BAZIAN TEK

Aziz AYDINLIK
Sankarfe

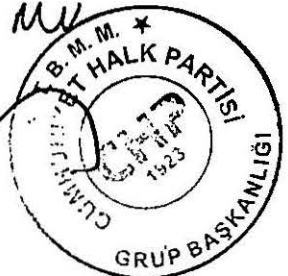
Ali Kevan
YOZGAT MV

Hüseyin Yıldız
Aydın MV

Ali Öztürk
Kahramanmaraş MV

Ökan BAYRAMOĞLU
Edirne MV

Atay Adımer
Mersin MV

Gerekçe:

Kökü tropikal bir bitki olan ve günümüzde Türkiye'nin önemli tarım ürünlerinden biri halini almış muz bitkisi, 1750'lerde süs bitkisi olarak coğrafyamıza getirilmiştir. 1920'lerin ikinci yarısında Atatürk'ün girişimleriyle Mersin ilimizin Anamur ilçesine bağlı Kaledran yöresinde üretimine başlanmıştır. Yaklaşık 100 yıl önce kültüre alınan ve üretimine başlanan muz ülkemizde seralarda ve küçük bir bölümü de açıkta yetiştirmek suretiyle ülkemizin ihtiyacını karşılayacak seviyeye ulaşmıştır. 1990'larda 40 bin tonluk ihtiyacın 20bin tonunu üretebiliyorken bugün 1 milyon tonluk üretim hacmine ulaşmıştır.

Bu bağlamda önemli bir ithal ürün olan muz bitkisi yerleştirilmiştir. 100 yıllık çaba sonucunda yerli bir ürün ile ihtiyaç karşılanacak duruma gelmiş ve ithal ikameci bir politika sonuçlarını bugün vermiştir. 1994'te 619 dekar serada üretim yapılırken 1999 yılında 4bin dekara ulaşmış, bugün ise 32 bin dekada muz üretimi yapılmaktadır. Yapılan çalışmalarla 12 ay hasat yapılan bir tarım ürünü elde edilmiştir.

Muz üretiminde bu bağlamda olumlu gelişmeler yaşanırken son yıllarda girdi maliyetlerinin artması, holding ve büyük çaplı şirketlerin sektöre girmesi, sektörde fiyat belirlenmesinde zincir marketlerin söz sahibi olması ve ithalat politikaları sebebiyle muz üreticileri yeterli gelir elde edememekte, sektör büyük bir tehdit altına girmektedir. Son 1 yılda gübre maliyeti 3 ila 5 kat artmıştır. Holding ve turizm şirketleri yüzde70'lere varan teşviklerle büyük üretim seraları inşa etmiş, bu durum arz talep dengesini bozulmasına neden olmuştur. Son yılların verilerine baktığımızda üretim miktarı tüketim miktarının üzerine çıkmıştır.

Yerli muzun en yoğun üretim sezonu olan Eylül - Ocak ayları arasında ithalat devam etmekte gümrük vergileri yetersiz kalmaktadır. Bunun yanında transit geçişlerle komşu ülkelere çıkan ithal muzlar yeniden kaçak yollarla ülkeye sokulmakta ve bu durum fiyat dengesini bozmaktadır. Fiyat dengesini bozan diğer husus ise zincir marketlerin uyguladığı politikadır. Zincir marketler kalitesi düşük muzları promosyon adı altında satmakta ve bu fiyat üzerinden üretici fiyatını belirlemektedir. Bu sebeple muzun maliyeti 5,2 TL iken üretici satış fiyatı üreticide 4,5 TL/kg şeklindedir.

FAO tarafından da sıklıkla dile getirilen tarım sektörünü ayakta tutacak olan küçük aile işletmeleri yukarıda anılan sebeplerle üretimden çekilmeye başlamış ve sektör şirketlerin tekeline geçmiştir. Dolayısıyla biyoçeşitlilik, üretimde ve arz güvenliğinde tehdit oluşmuş, çiftçilerimiz gelirden yoksun kalmışlardır.

Bu durumun engellenmesi Tarım ve Orman Bakanlığı havza bazlı teşvikler yapılmalı ve 10 dekarın üzerindeki işletmelere destek verilmemesi gerekmektedir. Sektörde fiyat istikrarı oluşturulmalı girdi maliyetleri minimum seviyeye çekilmelidir. Bu şekilde çiftçilerimizin üretimden çekilmesi engellenerek üretim sürdürülebilir kılınmalıdır.

Yukarıda anılan gerekçelerle muz üretiminde yaşanan sorunların ve alınması gereken önlemlerin Yüce Meclisimizce tespiti amacıyla Meclis Araştırması açılması kanaatindeyiz.

[illegible]